

ALLT FLER STÅR UTANFÖR NYHETSVÄRLDEN

ADAM SHEHATA OCH INGELA WADBRING

Att medielandskapet har förändrats de senaste decennierna torde inte ha undgått någon. Konkurrensen om såväl människors tid som pengar har ökat dramatiskt. Förändringarna är emellertid i många fall mindre drastiska än vad som ibland kan höras i debatten; det är inte så att dagstidningarna kommer att dö inom kort, och antagligen kommer människor att fortsätta att titta på tv efter tv-tablån också inom överskådlig framtid. Bara för att tekniken möjliggör ett förändrat beteende, är det inte alls säkert att människors beteende ändras i samma takt. Det är snarare så att vi kan vara ganska säkra på att förändringen går långsamt, i de allra flesta fall.

Men världen står heller inte stilla. Framför allt unga människor tar till sig tekniska innovationer, och är i många sammanhang de som brukar kallas för early adopters (jfr Rogers, 2003). Samtidigt är äldre kvar i sina gamla mönster, vilket förklarar en stor del av trögrörligheten i människors vanor, sett till befolkningsnivå (t.ex. Andersson & Wadbring, 2008). Det innebär att det ofta är de unga som står för förändringen, och de äldre för stabiliteten.

Dagstidningen är ett av de medier som drabbats av förändringens vindar. Sett till upplaga, har denna sedan 1980-talet minskat från cirka 5 miljoner till 3,5 miljoner exemplar (www.ts.se, 2012). Det finns också forskning som visar att olika slags nyhetskonsumention hänger samman, vilket innebär att människor antingen är tunga nyhetsanvändare eller inte använder nyheter alls – om man hårdrar det (t.ex. Färdigh & Sternvik, 2008). Vår analys avser den grupp som man normalt inte analyserar: de som *inte* tar del av nyheter. Vanligen är det konsumtionen som står i fokus, men vi väljer alltså motsatsen: icke-konsumtionen. Tre frågor ska analyseras: hur förändringen av icke-konsumtion ser ut över tid, vilka icke-konsumenterna av nyheter är samt hur sambanden ser ut mellan olika medier ifråga om att inte ta del av nyheter.

I ett samhälle som det svenska finns förväntningar på att människor ska vara uppdaterade och delta i samhället, åtminstone genom att ta del av nyheter. Och det finns goda skäl till varför en sådan uppfattning råder, vilket vi ska säga några ord om först.

Konsekvenser av en minskad nyhetskonsumention

Traditionellt har de lokala, prenumererade morgontidningarna setts som mycket viktiga för opinionsbildningen, så viktiga att man valt att stödja de tidningar som själva inte klarar sig på marknaden med hjälp av presstöd (t.ex. Ots, 2009; se också Ingela Wadbrings kapitel om presstöd och tidningsläsning kapitel i denna bok).

Fortfarande finns ingen konkurrens på lokal nivå, utan det är tidningshusen som står bakom de lokala nyheterna också på internet. På motsvarande sätt har etermedierna setts som viktiga; de organiserades redan från starten i form av public service, och även om vi idag har många fler radio- och tv-kanaler är enigheten stor om att Sverige också fortsättningsvis behöver en stark public service-sektor (Nord & Grusell, 2012). Det svenska systemet kan sägas vara karaktäriserat av en social ansvarsmodell, där medierna förväntas vara en viktig del i det demokratiska samtalet (Hadenius et al. 2011; Hallin & Mancini, 2004).

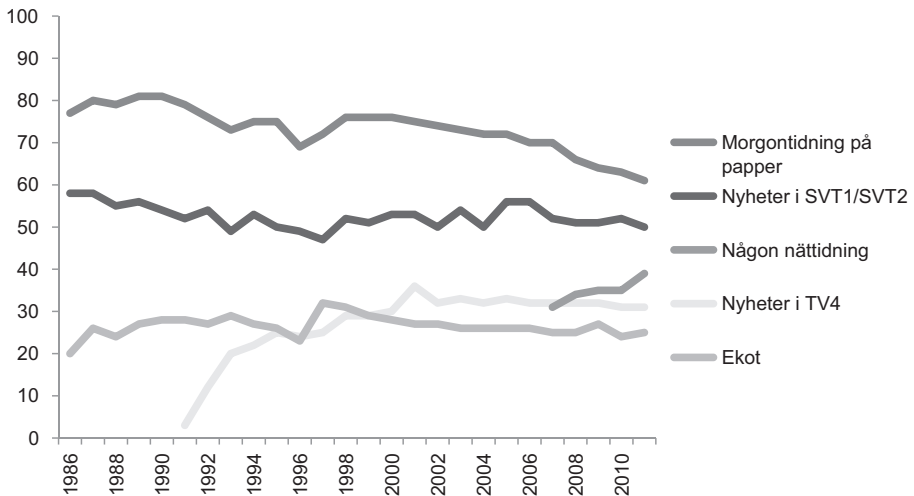
För att människor ska ta del av – konsumera – medier räcker det emellertid inte med att de finns. Medierna måste fylla något behov för användaren (Rubin, 2002). Att ta del av nyhetsmedier innebär att behovet att vara informerad, uppdaterad, kan fyllas. Att ta del av nyheter handlar emellertid inte bara om att ta del av innehållet i sig, utan är också knutet till vanor, och snarast ett rituellt beteende. Det syns tydligt när man studerar vid vilken tidpunkt olika medier används (*Mediebarometern 2010*, 2011). Morgontidningen hör till frukosten, kvart-i-fem-ekot passar bra i bilen på väg hem från jobbet och Rapport sänds samma tid varje dag, och markerar starten på tv-kvällen. Beskrivningen är naturligtvis något hårdragen, men trots att alla dessa medier/program finns tillgängliga dygnet runt, tar vi del av dem vid den tidpunkt då vi alltid tagit del av dem. Valmöjligheten att inte följa tablån utnyttjas exempelvis i ringa utsträckning, vilket hänger samman med våra övriga vanor under dagen.

Med tanke på den allmänna individualiseringsprocess som kan ses (jfr Bjur, 2009), är frågan hur människor väljer att ta del av, eller inte ta del av, nyheter – och i förlängningen vad det har för konsekvenser för samhället. Inom forskningen diskuteras detta bland annat i termer av kunskapsklyftor. Amerikansk forskning har exempelvis visat att det förändrade medielandskapet – med ett ständigt växande utbud av kanaler och nischat medieinnehåll – ökat klyftorna i nyhetskonsumtion och politisk kunskap i samhället. I takt med att människors möjligheter att välja medieinnehåll och anpassa sin medieanvändning efter personliga preferenser blivit större, ökar också möjligheten att välja bort sådant som är av mindre intresse, exempelvis nyheter (Prior, 2007; Stroud, 2011). Det har lett till en diskussion kring två huvudsakliga frågor: (1) I vilken utsträckning andelen medborgare som undviker eller ej tar del av nyheter hur vuxit i takt med att deras medievalsomöjligheter ökat, samt (2) vilka orsaksfaktorer som ligger bakom icke-konsumtion av nyhetsmedier (Ksiazek et al., 2010; Strömbäck et al., kommande). En nyligen publicerad undersökning pekade exempelvis på att andelen medborgare som aldrig tar del av nyheter om samhälle och politik via tidningar, tv eller radio ökat under det senaste decenniet i Europa, men att denna andel ändå är lägst i de nordiska länderna (Blekesaune et al., 2012). Mycket talar ändå för att den övergripande trenden också gäller Sverige (Strömbäck et al., kommande).

I det här kapitlet ska vi titta närmare på dessa två övergripande frågeställningar, samt hur samspelet mellan olika medier ser ut. Den första empiriska frågan är därför hur utvecklingen ser ut över tid. Har andelen icke-användare ökat och i

vilken grad? Genom SOM-undersökningen finns möjligheten att följa nyhetskonsumtionen – och icke-konsumtionen – över dryga 25 år. Innan vi tittar närmare på icke-användning illustrerar figur 1 hur den regelbundna nyhetskonsumtionen utvecklats för olika medier.

Figur 1 Regelbunden nyhetskonsumtion i olika medier, 1986-2011 (procent)

Kommentar: Regelbundet avser minst 5 dagar/vecka utom för nättidningar som avser morgon- och/eller kvällstidning minst 3 d/v.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen respektive år.

Här kan såväl stabilitet som rörelse noteras. Nyheterna i tv har en stabil tittarskara, och det gäller även TV4:s Nyheterna som redan efter några år nådde till den nivå där de sedan legat stabilt; omkring 30 procent av befolkningen. Det är något lägre än nyheterna i public service som tillsammans når ungefär hälften av befolkningen. Det regelbundna lyssnandet på Ekonyheter ligger likaledes stabilt, omkring 25 procent av befolkningen. Det är framför allt på tidningssidan vi ser rörelse. Läsning av morgontidningar på papper minskar (och det gäller även kvällstidningar, se Mathias A. Färdighs och Oscar Westlunds kapitel i denna bok), samtidigt som läsning av tidningar på internet ökar.

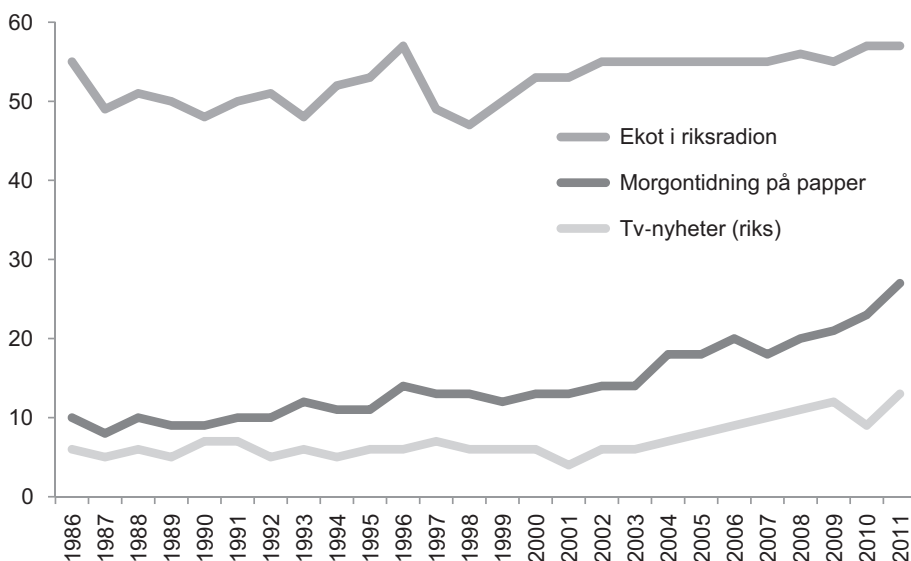
Allt fler står utanför de traditionella medierna

I figur 2 redovisas de första resultaten, som behandlar utvecklingen över tid, och det handlar då om dem som i princip *inte alls* tar del av de traditionella nyhetsme-

dierna, här i form av Ekot i riksradien, prenumererad morgontidning på papper respektive något av de tre rikstäckande nyhetsprogrammen i tv: Aktuellt, Rapport eller Nyheterna.

Den största förändringen vi kan se över tid handlar om dagspressen, där andelen som inte tar del av en tidning minst någon gång i veckan har ökat från tio till 27 procent de senaste dryga 25 åren; således nästan en tredubbling. Nämnas bör, att de dagliga gratistidningarna i huvudsak inte räknas med som morgontidning; hade de räknats med, hade ökningen av icke-läsare varit lägre.¹ Också ifråga om tv-nyheter kan en ökning av icke-tittare ses. Den är inte lika stor som för morgontidningar, men mönstret är detsamma. Det är framför allt på 2000-talets första decennium som förändringen kan ses, och särskilt den andra halvan av decenniet.

Figur 2 Andel som inte tar del av nyheter i olika medier, 1986-2011 (procent)

Kommentar: Att inte ta del av nyheter innebär att man gör det mindre än en dag/vecka. Tv-nyheter avser Aktuellt och Rapport samt fr.o.m. 1992 även Nyheterna.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen respektive år.

Utvecklingen för Ekot är inte riktigt likartad de andra traditionella medierna. Dels är det inte ett program som någonsin varit lika spritt i befolkningen som tv-nyheter eller morgontidningar, dels är utvecklingen över tid inte lika entydig; andelen icke-lyssnare ökar förvisso, men inte linjärt på samma sätt som för de andra medierna.

Vilka är icke-användarna?

Även om resultaten visar att icke-användningen av olika nyhetsmedier generellt ökat över tid är det tydligt att andelen icke-användare är olika beroende på mediekanal. En avgörande fråga är dock om icke-användningen drivs av liknande orsaksfaktorer oberoende av medieform. Om exempelvis grupper som är benägna att välja bort morgontidningar också väljer bort nyhetssändningar i radio och tv finns risker för ökade informationsklyftor i samhället.

Tabell 1 visar hur andelen svenskar som sällan eller aldrig – dvs. mindre än en dag per vecka – läser morgontidning, tittar på riksnhetssändningarna i Sveriges Television och TV4, eller lyssnar på Ekot i Sveriges Radio, varierar mellan olika grupper år 2011. Flera mönster är intressanta att notera.

För det första kan alltså konstateras att andelen icke-användare är lägst för tv-nyheter. Sveriges Televisions Aktuellt och Rapport samt TV4 Nyheterna fångar tillsammans en stor majoritet som ser åtminstone någon av nyhetssändningarna minst en gång veckan. Endast 13 procent av svenskarna kan klassificeras som icke-konsumenter av tv-nyheter, medan motsvarande siffra för Sveriges Radios Ekosändningar är 57 procent.

För det andra är vissa grupper överrepresenterade bland icke-användarna oavsett mediekanal. Mest slående är skillnaden mellan olika åldersgrupper. Yngre människor är klart mindre benägna att läsa morgontidning, följa nyhetssändningar i tv eller lyssna på Ekot i Sveriges Radio. Nästan 50 procent av svenskarna i åldern 15-19 år läser aldrig en morgontidning. Motsvarande andel bland dem över 65 år är 17 procent. Andelen som aldrig eller sällan tar del av nyhetsrapporteringen i tv är 32 procent i den yngsta och fem procent i den äldsta gruppen – och liknande samband finns för Ekosändningarna. Samma genomgående mönster gäller för politiskt intresse, där personer med svagt intresse för politik är överrepresenterade bland icke-användarna, oavsett medieform.

För det tredje finns exempel på motsatta tendenser, där användning av vissa medieformer tycks kompensera för icke-användning av andra. Nyhetssändningar i tv har den funktionen genom att i större utsträckning fånga upp svenskar med lägre utbildning, vilka å andra sidan är överrepresenterade bland de som aldrig läser morgontidning eller lyssnar på Ekosändningar.

För det fjärde är vissa faktorer relativt svagt relaterade till icke-användning. Det finns till exempel inte någon större skillnad mellan män och kvinnor vad gäller morgontidningar och tv-nyhetssändningar. Kvinnor är dock mindre benägna är lyssna på riksnheter i radion.

Tabell 1 Andelen svenskar som aldrig eller sällan läser morgontidning på papper, tittar på riks-nyheter i tv eller lyssnar på Ekonyheterna i riksradien, 2011 (procent)

	Icke-läsare Morgontidning på papper	Icke-tittare TV-nyhets- sändningar (riks)	Icke-lyssnare Ekot	Antal svar
Total	27	13	57	4656
<i>Kön</i>				
Kvinna	27	13	63	2479
Man	27	13	51	2165
<i>Ålder</i>				
15-29 år	47	32	80	717
30-49 år	30	14	57	1422
50-64 år	20	8	51	1283
65-85 år	17	5	51	1221
<i>Utbildning</i>				
Låg	26	9	64	853
Medellåg	29	12	61	1393
Medelhög	28	14	58	983
Hög	21	13	47	1194
<i>Subjektiv klass</i>				
Arbetare	34	15	65	1853
Jordbrukare	22	12	50	139
Tjänsteman	21	10	51	1515
Högre tjänsteman	15	11	41	407
Egen företagare	19	10	53	356
<i>Politiskt intresse</i>				
Inte alls intresserad	44	27	83	409
Inte särskilt intresserad	30	14	67	1610
Ganska intresserad	22	9	50	2003
Mycket intresserad	19	8	35	534

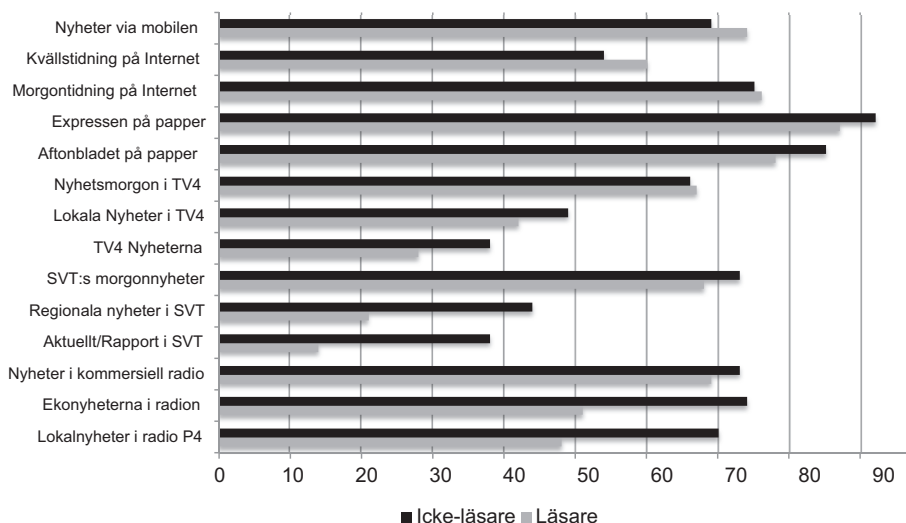
Kommentar: Kolumnen för Antal svar representerar minsta antalet svarande.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2011.

Icke-användning av andra nyhetsmedier

Nästa fråga är då hur all denna icke-konsumtion hänger samman. Är det så att den som inte tar del av nyheter i ett medium inte gör det i andra heller? I figur 3 utgår vi från tidningsläsning, då den största förändringen över tid finns just här, och visar i vilken utsträckning de som läser, respektive inte läser, dagstidningar inte heller tar del av nyheter i andra medier.

Figur 3 Andelen icke-användare av olika nyhetsmedier bland läsare och icke-läsare av morgontidningar, 2011 (procent)

Kommentar: Staplarna visar andelen icke-användare av olika nyhetsmedier bland läsare och icke-läsare av morgontidning. Minsta antal svarspersoner=1597.

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 2011.

Det övergripande mönstret är mycket tydligt. Personer som aldrig eller sällan läser morgontidningar tenderar att inte heller ta del av andra nyhetsmedier i traditionella kanaler. Mest påtagligt är detta icke-användande för de tre ”traditionella” nyhetsmedier vi analyserade ovan. Icke-läsare är mer benägna att aldrig lyssna på Ekonyheterna i Sveriges Radio eller ta del av Aktuellt och Rapport i Sveriges Television. Medan exempelvis andelen som aldrig eller sällan tittar på Aktuellt och Rapport är 38 procent bland icke-läsare av morgontidningar, är motsvarande siffra 14 procent av de som läser en morgontidning minst en dag i veckan. Även om skillnaderna är mindre för TV4 Nyheterna är mönstret tydligt även där. Icke-läsare är på samma sätt mer benägna att aldrig läsa kvällstidningar på papper, att aldrig ta del av lokala nyhetsändringar i Sveriges Radio, Sveriges Television och TV4, liksom morgonnyheter i public service-tv.

Figuren visar även ett svagt omvänt förhållande när det gäller nya medier. Icke-tidningsläsare tenderar i dessa fall att i större utsträckning än läsare ta del av nyheter via framför allt kvällstidningarnas sajter samt via mobiltelefonen. En trolig förklaring till denna skillnad i användning av nya och traditionella nyhetsmedier är ålder, där icke-läsare av morgontidningarnas pappersupplagor är betydligt yngre än läsarna.

Sammantaget tyder dessa resultat på att icke-nyhetsanvändning huvudsakligen är ett fenomen som slår igenom på olika plattformar och medieformer. Därmed kan man också anta att denna typ av beteende delvis drivs av samma orsaksfaktorer, vilket blir nästa analys.

I figur 4 tittar vi närmare på effekten av de tre faktorer som vi ovan såg var centrala – ålder, politiskt intresse samt icke-användning av andra nyhetsmedier – för sannolikheten att aldrig läsa morgontidning, titta på tv-nyheter eller lyssna på Ekosändningar i Sveriges Radio. Figuren är baserad på en serie multivariata regressionsanalyser som även kontrollerar för bakgrundsfaktorer som kön, utbildning och subjektiv klasstillhörighet.² Graferna visar hur sannolikheten att vara en icke-användare av de tre nyhetsmedierna (y-axeln) varierar med ålder och icke-användning av andra nyhetsmedier (x-axeln).

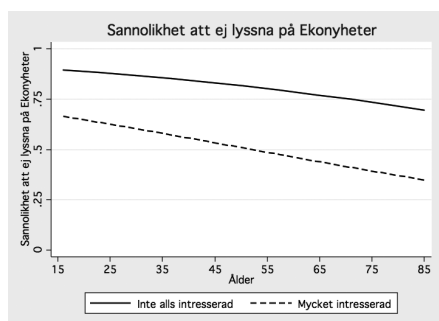
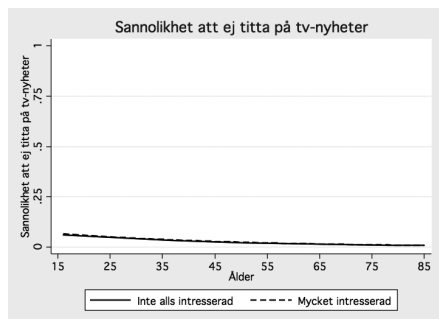
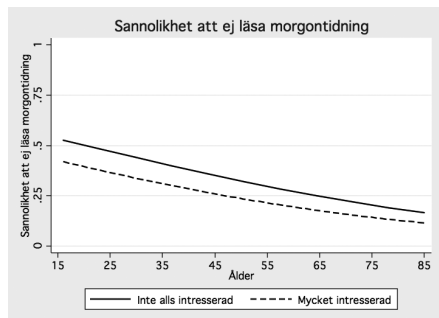
Den sluttande övre vänstra grafen illustrerar exempelvis att sannolikheten att vara icke-läsare minskar med ökad ålder. Skillnaden mellan den heldragna och den streckade linjen representerar effekten av politiskt intresse. Att den streckade linjen ligger på lägre nivå än den heldragna visar att sannolikheten att vara icke-läsare är lägre bland människor med starkt intresse för politik, jämfört med de som inte alls är politiskt intresserade.

Graferna till höger illustrerar på ett liknande sätt hur icke-användning av andra nyhetsmedier påverkar sannolikheten att välja bort dessa tre specifika nyhetsmedier. ”Icke-användning av andra nyhetsmedier” är ett sammanslaget index baserat på icke-användning av samtliga nyhetsmedier i figur 2 utom den aktuella beroende variabeln, kvällstidningsläsning på Internet och nyheter i mobilen. Variabeln sträcker sig från 0 (tar del av samtliga nyhetsmedier minst en gång i veckan) till 12 (tar aldrig/sällan del av något av dessa nyhetsmedier). Vad dessa grafer entydigt visar är att människor som väljer bort andra nyhetsmedier också tenderar att välja bort både morgontidningar och riksnyhetsändningar i radio och tv. För en person som är mycket intresserad av politik ökar exempelvis sannolikheten att aldrig lyssna på Sveriges Radios Ekonyheter från 0,25 till cirka 0,70 om vi flyttar oss längs icke-användningsskalans ytterlighetspunkter. Grafen för sannolikheten att inte ta del av riksnyheter i tv illustrerar att nyhetssändningarna i Sveriges Television och TV4 når väldigt stora grupper av människor, faktiskt nästan alla. Bland dem som är storkonsumenter av olika nyhetsmedier är genomslaget för dessa nyhetssändningar närmast totalt (värden under 5). Det är först när icke-användningen av andra nyhetsmedier når extremvärden som sannolikheten att inte ta del av riksnyheter i tv ökar dramatiskt. Annorlunda uttryckt kan man konstatera att de rikstäckande tv-nyhetssändningarna är de sista nyhetsmedierna medborgarna överger.

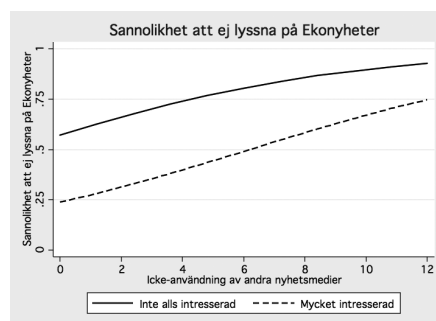
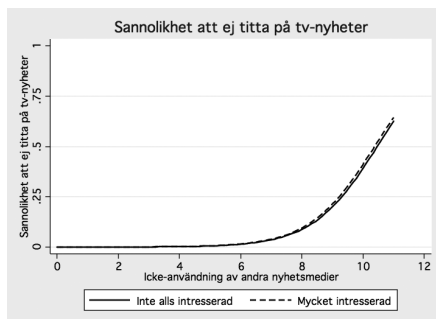
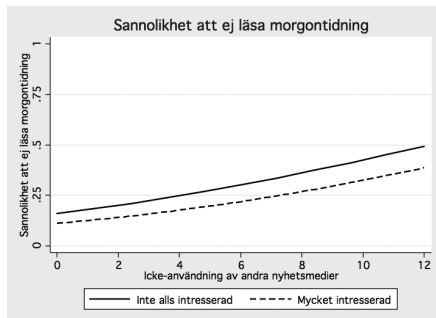
Avslutningsvis illustrerar figur 4 att politiskt intresse i varierande grad påverkar sannolikheten att tillhöra gruppen icke-användare av olika nyhetsmedier. Graferna visar skillnaderna mellan personer som inte alls är intresserade och personer som är mycket intresserade av politik – illustrerat som nivåskillnaden mellan den heldragna och den streckade linjen i samtliga grafer. Effekten av politiskt intresse är statistiskt

Figur 4 Effekten av ålder, politiskt intresse och icke-användning av andra nyhetsmedier på sannolikheten att inte läsa morgontidning, ta del av tv-nyhetssändningar eller lyssna på Ekonyheter 2011 (procent)

Alder och politiskt intresse

Icke-användning av andra nyhetsmedier och politiskt intresse

Kommentar: Graferna visar den predicerade sannolikheten att aldrig/sällan läsa en morgontidning, ta del av nyhetssändningarna i Aktuellt/Rapport eller TV4 Nyheterna, samt Sveriges Radios ekonyheter. Skattningarna är baserade på multivariat logistisk regression med kontroll för kön, utbildning och subjektiv klass. Graferna illustrerar effekter då dessa kontrollvariabler antar sitt typvärde (kvinna, medellåg utbildning och arbetarhem). Variabeln icke-användning av andra nyhetsmedier är ett index (0-12) baserat på icke-användning av samtliga nyhetsmedier i figur 2 utom den aktuella beroende variabeln, kvällstidningsläsning på Internet och nyheter i mobilen. Variabeln sträcker sig från 0 (tar del av samtliga nyhetsmedier minst en gång i veckan) till 12 (tar aldrig/sällan del av något nyhetsmedium). Ju högre värden på skalan desto fler nyhetsmedier väljer svarspersonerna att *inte* ta del av, medan låga värden på skalan representerar användning av många olika nyhetsmedier. Fullständiga regressionsstabeller kan erhållas av författarna. **Källa:** Den nationella SOM-undersökningen 2011

signifikant för icke-användning av morgontidningar och Ekonyheter, men inte för tv-nyheter. Starkast effekt har dock politiskt intresse på sannolikheten att inte ta del av riksnyheter i Sveriges Radio, där gapet mellan den heldragna och den streckade linjen är som störst. Detta gap motsvarar en genomsnittlig skillnad i predicerad sannolikhet på cirka 0,25 mellan medborgare som helt saknar intresse för politik och de som är mycket intresserade, under kontroll för övriga faktorer.

Sammantaget visar graferna hur dessa faktorer har tämligen likartade effekter på icke-användning oavsett mediekanal, främst vad gäller sambandets riktning. Samtidigt varierar karaktären och styrkan på effekterna mellan mediekanalerna. Medan ålder har en genomgående negativ effekt på icke-användning av traditionella nyhetsmedier, är denna effekt minst påtaglig för tv-nyheter. Icke-användning av andra nyhetsmedier påverkar tydligt också icke-konsumtion av dessa tre nyhetsmedier, men det är uppenbart att riksnyheter i tv har ett starkt genomslag även hos grupper som inte tar del av så många andra nyhetsmedier. Därmed är det kanske inte heller så konstigt att politiskt intresse inte har någon effekt på icke-användning av tv-nyheter, utan främst har betydelse för Ekonyheter och morgontidningsläsning.

Det är också viktigt att notera att det fortfarande är relativt få personer som står utanför samtliga dessa tre nyhetsmedier. Totalt handlar det om sex procent av svenskarna som aldrig eller sällan tar del av vare sig morgontidningar, riksnyheter i tv eller ekonyheter.

Åt den som inte har skall heller inte vara givet

Inledningsvis ställde vi tre frågor: hur förändringen av icke-konsumtion ser ut över tid, vilka icke-konsumenterna av nyheter är samt hur sambanden ser ut mellan olika medier ifråga om att inte ta del av nyheter. Den övergripande slutsats vi kan dra är att ickenyhetskonsumtionen ökar, och konsumtionen – och icke-konsumtionen – av olika nyhetsmedier hänger samman. Matteussyndromet fungerar här i omvänd form: åt den som inte har skall heller inte vara givet – sett till de traditionella formerna av nyhetsmedier. Vi har ju på intet sätt här tagit hänsyn till exempelvis delning av nyheter på Facebook eller Twitters betydelse.

Därmed bekräftar dessa resultat flera av de trender som noterats i tidigare studier. Det faktum att andelen medborgare som aktivt – eller av andra skäl – väljer bort traditionella nyhetsmedier har ökat över tid har noterats också i andra länder (Blekesaune et al, 2012; Prior, 2007; Strömbäck et al., kommande). Samtidigt pekar resultaten också på det unika i det svenska mediasystemet. Även om andelen icke-användare ökar är trenden långsam och inte särskilt drastisk. Framför allt tv-nyhetssändningar når fortfarande en överväldigande majoritet av svenska folket, och under den 25-årsperiod som analyserats – med omfattande förändringar av hela den svenska tv- och mediemarknaden – har andelen svenskar som inte tar del av tv-nyheter via Aktuellt, Rapport eller Nyheterna endast ökat från cirka 5 till 13 procent.

Frågan är då vad resultaten får för konsekvenser på såväl individ- som samhällsnivå. En effekt av den ökade fragmentisering av medieanvändningen i allmänhet och nyhetskonsumtionen i synnerhet som ofta lyfts fram handlar kunskaps- och deltagandeklyftor i samhället. Om större grupper människor aktivt väljer bort nyheter om samhälle och politik, medan de resursstarka och motiverade har möjligheten att ta del av mer information än någonsin tidigare, finns risk för ökad ojämlikhet i samhället. Flera tidigare studier har visat att nyhetskonsumtion har positiva effekter på både politisk kunskap och politiskt engagemang (De Vreese & Boomgarden, 2006; Holtz-Bacha & Norris, 2001; Strömbäck & Shehata, 2010). Även om gruppen som helt står utanför de traditionella nyhetsmedierna fortfarande är relativt liten, tyder det mesta på att andelen växer. Att fortsätta studera hur det ständigt föränderliga medielandskapet påverkar både olika former av nyhetsanvändning samt dess effekter är en viktig fråga inte minst ur ett demokratiskt perspektiv. Det blir därmed viktigt att även undersöka i vilken utsträckning nya mediekkanaler faktiskt ersätter de demokratiska funktioner som traditionella nyhetsmedier haft och fortfarande har. Vi vet till exempel att läsning på papper respektive skärm skiljer sig åt (Holsanova, 2010). I dagsläget tyder mycket fortfarande på att individuella selektionsmekanismer – styrda av personliga preferenser och intressen – påverkar människors nyhetsanvändning på Internet på ett sätt som förstärker de mönster som finns på traditionella plattformar. Att ta del av nyheter om samhälle och politik via internet är framför allt något som görs av de redan politiskt intresserade (Bergström, 2011; Boullianne, 2009).

Noter

- 1 Frågan bygger på en öppen fråga där man anger titeln på sin lokala morgontidning, och i de fall människor angivit en daglig gratistidning, så är den medräknad i analysen. Strax därpå i formuläret kommer emellertid en specifik fråga om läsningen av dagliga gratistidningar, och dessa läsare är inte medräknade. Det är ungefär fem procent som anger en daglig gratistidning i den öppna frågan, men betydligt fler som anger det i den specifika frågan.
- 2 Resultaten bygger på tre logistiska regressionsanalyser med icke-användning av morgontidningar, riksnyhetssändningar i SVT och TV4 samt ekonyheter i SR som beroende variabler. I varje modell inkluderades följande oberoende variabler: *Ålder* (15-85 år); *Kön* (dummyvariabel); *Politiskt intresse* (dummyvariabel med kategorierna inte alls intresserad, inte särskilt intresserad, ganska intresserad och mycket intresserad); *Icke-användning av andra nyhetsmedier* (index baserat på icke-användning av samtliga nyhetsmedier i figur 2 utom den aktuella beroende variabeln); *Utbildning* (dummyvariabel med kategorierna låg, medellåg, medelhög och hög); *Subjektiv klass* (dummyvariabel med kategorierna arbetarhem, jordbrukarhem, tjänstemannahem, högre tjänstemannahem och företagarhus).

Referenser

- Andersson, U. & Wadbring, I. (2008). "Användningen av medier i förändringens tidevarv", i H. Hvitfelt & G. Nygren (red). *På väg mot medievärlden 2020*. Lund: Studentlitteratur.
- Bergström, A. (2011). "Valår på nätet" i, S. Holmberg, L. Weibull & H. Oscarsson (red). *Lycksalighetens ö*. Göteborg: SOM-institutet.
- Blekesaune, A., Elvestad, E. & Aalberg, T. (2012). Tuning Out the World of News and Current Affairs – An Empirical Study of Europe's Disconnected Citizens. *European Sociological Review*, 28(1), 110-126.
- Boulianne, S. (2009). Does Internet use affect engagement? A Meta-analysis of research, *Political Communication*, 26(2), 193-211.
- Bjur, J. (2009). *Transforming Audiences. Patterns of Individualizations in Television Viewing*. Göteborg: Institutionen för journalistik, medier och kommunikation, Göteborgs universitet.
- De Vreese, C. H. & Boomgarden, H. (2006). News, Political Knowledge and Participation: The Differential Effects of News Media Exposure on Political Knowledge and Participation. *Acta Politica*, 41(4): 317-341.
- Färdigh, M. A. & Sternvik, J. (2008). "Svenska folkets nyhetsvanor", i S. Holmberg & L. Weibull (red). *Skilda världar*. Göteborg: SOM-institutet.
- Hadenius, S.; Weibull, L. & Wadbring, I. (2011). *Massmedier. Press, radio och tv i den digitala tidsåldern*. Stockholm: Ekerlids.
- Hallin, D. C. & Mancini, P. (2004). *Comparing media systems: Three models of media and politics*. Cambridge & New York: Cambridge University Press.
- Holtz-Bacha, C. & Norris, P. (2001). To Entertain, Inform, and Educate: Still the Role of Public Television. *Political Communication*, 18(2), 123-140.
- Holsanova, J. (2010). *Myter och sanningar om läsning*. Stockholm: Norstedts.
- Ksiazek, T. B., Malthouse, E. C., & Webster, J. G. (2010). News-seekers and news-avoiders: Exploring patterns of total news consumption across media and the relationship to civic participation. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 54(4): 551-568.
- Mediebarometern 2010* (2011) Göteborg: Nordicom, Göteborgs universitet.
- Nord, L. & Grusell, M. (2012). *Inte för smalt, inte för brett. Spelet om framtidens public service*. Göteborg: Nordicom.
- Ots, M. (2009). "Efficient Servants of Pluralism or Marginalized Media Policy Tools?: The Case of Swedish Press Subsidies", *Journal of Communication Inquiry*, 33:4, pp. 376-392.
- Prior, M. (2007). *Post-Broadcast Democracy. How Media Choice Increases Inequality in Political involvement and Polarizes Elections*. New York: Cambridge University Press.
- Rogers, E. M. (2003). *Diffusions of Innovations. 5th Edition*. New York: Free Press.

- Rubin, A. M. (2002). "The Uses-and-Gratifications Perspective of Media Effects", in I J. Bryant & D. Zillman (red.). *Media Effects. Advances in Theory and Research. Second Edition* (s. 525–548). Mahwah: Lawrence Erlbaum.
- Stroud, N. J. (2011). *Niche News. The Politics of News Choice*. New York: Oxford University Press.
- Strömbäck, J. & Shehata, A. (2010). Media Malaise or a Virtuous Circle? Exploring the Causal Relationships Between News Media Exposure, Political News Attention and Political Interest. *European Journal of Political Research*, 49(5), 575-597.
- Strömbäck, J., Djerf-Pierre, M., & Shehata, A. (kommande). The Dynamics of Political Interest and News Media Consumption: A Longitudinal Perspective. *International Journal of Public Opinion Research*.
- www.ts.se (2012).

